

Sunkų metalą keičia lengvas ir patvarus stiklo plastikas

TRAIDENIS

Pramonės g. 31B, LT62175 Alytus
Tel. 8 315 782 63
Faks. 8 315 77729
Mob. 8 698 524 00
info@traidenis.lt
www.traidenis.lt

Iš stiklo plastiko pagaminta nuotekų siurblinės talpa

Sonata GRIMUTIENĖ

Kompozicinė medžiaga stiklo plastikas naudojama tiek odontologijoje, tiek statyboje. Iš jos gaminami valymo įrenginiai, laivai ir net baldų stalviršiai. Vienintelė Rytų Europoje, įdiegusi pažangias technologijas gaminių iš stikloplastiko pramoninei gamybai, yra bendrovė „Traidenis“.

Šios įmonės gaminami talpų korpusai pripažinti ir įvertinti „Lietuvos metų gaminių 2007“ aukso medaliu.

Kompozito galutinės savybės sukuriamos gamybos metu

Kompozicinės medžiagos Lietuvoje jau 15 metų, tačiau iki šiol ne visi žino jos pranašumus, palyginti su tradicinėmis medžiagomis. Kompozicinė medžiaga, dar vadinama kompozitu, – tai vienalytė medžiaga, sudaryta iš kelių skirtingų medžiagų: armuojamosios medžiagos (audinys, siūlas, matas) bei rišamosios medžiagos (derva), kurios atskirai negalėtų atlikti funkcijų, o sudėjus ir įvykus reakcijai tampa kieta, patvaria, drauge sąlygiškai lengva medžiaga stikloplastičiu.

Rišamąja medžiaga gali būti

poliesterinė, epoksidinė ar vinilesterinė derva. Skirtingai nuo tradicinių medžiagų, kompozito galutinės savybės sukuriamos jo gamybos metu, todėl labai svarbu išlaikyti technologinius režimus bei atitikimą techninei dokumentacijai. Stiklo plastiką galima pasigaminti ir *namudinėmis* sąlygomis, tačiau jo kokybė bus abejotina, nes taip gaminant neįmanoma išlaikyti technologijų ir gauti aukštos kokybės gaminių. Dėl netinkamos gamybos gaminių gali lūžinėti, būti nepatvarus. Tinkamomis sąlygomis pagaminti gaminiai iš stiklo plastiko pasižymi itin geru patvarumu. Jų amžius – 50–100 metų. Dėl šios ir kitų savybių ši medžiaga išstūmė kitas medžiagas,

naudotas laivų gamyboje. Nors reikia įvertinti, kad laivai nuolat būna *agresyvioje* aplinkoje: skalaujami bangų, dažniausiai sūriame vandenyje, patiria dideles mechanines apkrovas.

Kompozitas išstumia tradicines medžiagas

Žinoma stiklo plastiko gamintoja JAV įmonė „Ashland“, norėdama supažindinti ir parodyti platų stikloplastičio taikymą, prie savo gamyklos surentė ateities namą, kuriame priimdavo visus savo svečius, verslo partnerius. Ateities namas sukurta beveik vien iš kompozito. Šios medžiagos namo įrengimui panaudota apie 70 proc.: virtuvės įranga,

langų bei durų įranga, apdaila ir kt. Įmonės tikslas – parodyti naujos kartos medžiagos taikymo galimybes ir paskatinti kitus mąstyti bei ieškoti naujų jos pritaikymo sričių. Daugeliu atvejų gaminiai iš kompozicinių medžiagų pakeičia medį, betoną, akmenį. Stiklo plastikas taikomas labai plačiai: nuo odontologijos, durų operacinėje iki sudėtingų, didelių matmenų vandenvalo įrenginių. Labiausiai jis paplitęs jachtų gamyboje (taip pat gaminamų ir Lietuvoje).

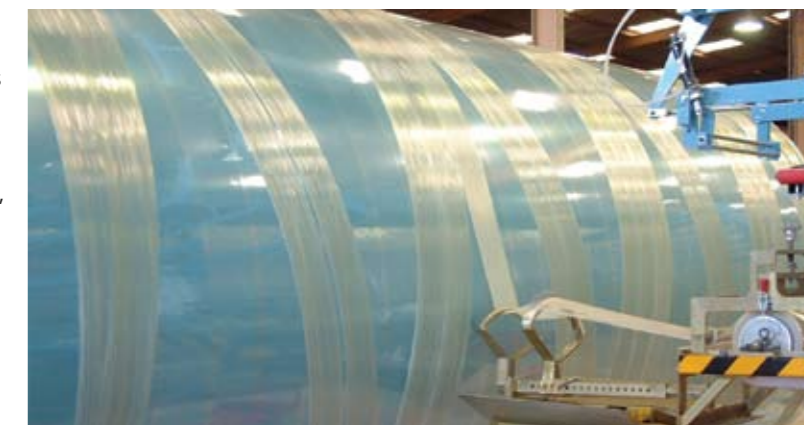
Populiarumą lėmė pranašumai

Kodėl palyginti nauja medžiaga taip greitai įsiskverbė į rinką ir nustumia įprastą medžiagą? Pasak UAB „Pemco Chemicals“ direktoriaus Rimvydo Survilos, tokį šuolį lėmė kompozicinės medžiagos pranašumai: patvarumas, ilgaamžiškumas, svoris, kainos ir kokybės santykis bei galimybė naudoti šią medžiagą sukurti gaminius beveik neribojant fantazijos. Stiklo plastiko stiprumas prilyginamas metalui. Dar vienas labai svarbus aspektas tas, kad iš stikloplastičio pagaminti didelių matmenų gaminiai yra gerokai lengvesni nei pagaminti iš nerūdijančio plieno ar kitų medžiagų, todėl paprasčiau transportuojami. Nenuostabu, kad stiklo plastiko talpos keičia brangias ir sunkias talpas iš nerūdijančio plieno.

Nuolat atliekami bandymai ir kuriamos dar atsparesnės aukštai temperatūrai kompozicinės medžiagos. R. Survilos teigimu, kol kas plačiausiai kompozicinės medžiagos ir gaminiai iš jų plačiausiai naudojami statyboje, ypač vandenvaloje, laivyboje, transporto priemonių gamyboje, chemijos pramonėje, talpų, atsparių cheminėms medžiagoms, gamyboje ir kt. Iki šiol Lietuvoje įmonės naudojo vidutinės klasės mechanizmus gaminiams iš stikloplastičio gaminti.

UAB „Traidenis“ įdiegė naujas technologijas

Nuotekų valymo įrenginių gamintojas UAB „Traidenis“ su šia kompozicine medžiaga dirba jau nuo 1996 m. Praėjusiais metais įmonė įsigijo pažangiausių talpų korpusų gaminių technologiją, kuri leido kelis kartus padidinti gamybos pajėgumus ir darbo našumą. Anot UAB „Traidenis“ generalinio direktoriaus Sigitos Leonavičiaus, įmonė pirmoji ir vienintelė Baltijos regione talpų

Stiklo plastiko gamyba vyniojimo būdu

Stiklo plastiko gamyba purškimo būdu

Pagamintas stiklo plastiko gaminis

korpusus aplinkosaugos įrenginiams gamina naujaisi vyniojimo technologijos būdu. Tokia įranga, kokia sumontuota UAB „Traidenis“, veikia tik Vokietijoje ir Prancūzijoje. Automatika, prižiūrima specialistų, reguliuoja visą darbo procesą, todėl įmonė skyrė didžiulį dėmesį darbuotojų apmokymui. UAB „Traidenis“ įsigijo ir mechanizmus gamybos metu liekančių atliekų perdirbimui, o tai rodo įmonės pažangumą ir rūpinimąsi ekologija. UAB „Traidenis“ gamina mažus biologinius nuotekų valymo įrenginius individualiems namams, didelius (sistemas) biologinius nuotekų valymo įrenginius gyvenvietėms, valymo įrenginius pramonei, paviršinių nuotekų valymo įrenginius (naftos

produktų gaudykles), siurbines, talpas ir priešgaisrinius rezervuarus, talpas, atsparias cheminėms medžiagoms, ir kt. Nors stikloplastičio ilgaamžiškumas skaičiuojamas 50–100 metų, UAB „Traidenis“ savo gaminiams duoda 10 metų garantiją pagal Statybos įstatymą. Anot UAB „Traidenis“ rinkodaros vadovo Mindaugo Aiduko, įmonė investavo į pažangias technologijas, pasirinko gamybą iš stikloplastičio, įžvelgdama šios kompozicinės medžiagos ateities perspektyvas, įvertindama gaminių iš šios medžiagos stiprumo, lengvumo ir ilgaamžiškumo pranašumus.

Bendrovės nuotr.